

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1721. usque ad annum 1724

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1783

VD18 90119304

§. 40. Sacra comitia pro eligendo novo Pontifice.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67596)

non modo Christianos Principes ad o- Sæc. XVIII.
 pem ferendam incitabat, sed ipsemet A. C. 1724.
 ex suo marsupio viginti millia nummo-
 rum contulit, cunctosque Cardinales
 ad parem liberalitatem tam feliciter
 induxit, ut ex transmissa ingenti pe-
 cuniarum vi supremus Ordinis Magister
 conscriptis novis militibus auctisque
 stipendiis Insulam validioribus propug-
 naculis munire potuerit. Pari quoque
 Pontificis liberalitate Corcyræ Insula
 firmata est.

§. XL.

*Sacra Comitia pro eligendo novo
 Pontifice.*

Postquam Sacer Cardinalium Coetus Guarnas.
 consuetis pietatis officiis, Romanus- vita Bene-
 que populus publico mærore ac lacri- dicti XIII.
 mis dilectissimo suo Patri Innoc. XIII. pag. 410.
 parentaverant, novendialibus justis pro Dorjane
 more exactis die decima nona Martii Journ.
 celeberrimus Præsul Jacobus Lanfren- pag. 208.
 dinus postea S. R. E. Cardinalis per tom 2. &
 politam habuit concionem in funere pag. 216.
 præfati Pontificis. Die vigesima ejus-
 dem Mensis in Sacello Chori Rem Di-
 vinam ad impetrandum Spiritus sancti
 præsidium absolvit. Franciscus Cardi-
 nalis Judice: mox alteram de subro-
 gando Pontifice luculentam habuit o-
 ratio-

Sæc. XVII. rationem Franciscus Blanchinius Præ-
A. C. 1724. sul uberrima eruditione præstantissi-
 mus. His peractis Cardinales numerum
 quinquaginta ad celebranda solemnissima
 comitia Vaticanum conclave ingressi
 sunt, comitantibus eos primæ Nobilitatis
 Proceribus, atque innumero populo: Ex
 Gallicæ Nationis Purpuratus Noaillius
 Cardinalis, etsi literis omni humanitate
 refertissimis venire rogatus esset, Romam
 contendere haud consultum censuit, ceteris
 autem Cardinalis Rohanius Parisiis ad
 comitia contendit, quem mox sequebatur
 Blesius Cardinalis unacum Abbate de
 Roye. Cardinalis vero Polignacus non
 nisi die vigesima quinta unacum Ab-
 bate Rothelino suo Conclavista Lutetie
 Parisiorum discessit. Denique Cardinalis
 Gesures impellente Bullionis Duce,
 Romano itineri sese jamjam accinxerat;
 ast extrema virium imbecillitate attritus
 ægre pedem Domo inferre poterat. Con-
 venerant inter Cardinales quinquaginta
 tres in Sacello Paulino, quod, cunctis exire
 iussis clauderetur; sed eo post aliquot
 intervalla rursus aperto, ingressi Princes,
 Præfules, Principum Legati, Urbis Senatores
 aliique Cardinalibus postremo gratulationum
 obsequia exsolverant demum vero hora
 sexta vespertina

cunctis abeuntibus janua omnino oc-
 clusa remansit, solis Cardinalibus, eo-
 rumque Familiaribus ad suas quisque
 cellas sese recipientibus.

Sæc. XVIII.
 A. C. 1724.

Scindebantur Cardinales in tres fa-
 ctiones, quarum prima viginti septem,
 qui *Zelantes* vocabantur, Purpuratos,
 inclusis Cardinalibus Gallis numerabat:
 Altera nonnisi novendecim recensebat,
 dicta *Albaniana*, cui adhærebant Car-
 dinales Cæsareis partibus addicti. Ter-
 tiam denique ducebat Ottobonus Car-
 dinalis, qui cum suis ut Cardinalis Im-
 perialius eligeretur, extremos conatus
 adhibuit; pluribus etiam in eum concur-
 rentibus haud exigua eidem obtinendi
 Papatus spes affulserat, quæ tamen
 illum frustrata est, postquam Franciæ
 Orator hunc a suo Rege excludi de-
 clarabat: Postmodum illi Cardinales,
 qui Albanorum partibus adhærebant,
 primo in Cardinalem Spadam, postea
 in Scottium, ac denique in Cardina-
 lem Oliverium, qui Clementi XI. affi-
 nitate junctus erat, sua conferebant
 suffragia: Huic præ ceteris ipsi etiam
 Cardinales natione Galli favebant, &
 præcipue Rohanius Cardinalis hunc
 omnium eligentium votis expetiturum
 iri, tam persuasum sibi habebat, ut
 adhuc in itinere constitutus, palam
 diceret, præsens conclave haud fore diu-

Sæc. XVIII. diuturnum; se enim ramum *Oliverio* Ro-
 mam deferre, & quamprimum eo ve-
 nerit, illam cunctis ostensurum esse:
 Enim vero conclave ingressus, nullum
 studii laborisque officium prætermittit,
 ut *Oliverio* Cardinalium favorem, le-
 ctis etiam pollicitationibus conciliaret,
 ipse etiam *Masseius* Apostolicus in *Pro-*
vincia Nuntius sollicitabatur, ut pro hoc
 Cardinale commendatitias literas *Gal-*
liarum Rege obtineret, nec suis eam
 partibus apud Cæsarem deerat *Car-*
nalis *Salernus*: Habebatur die decima
 sexta Aprilis Paschatis festo scrutatio
 nova, in qua *Oliverius* Cardinalis vi-
 ginti duo tulerat suffragia, aliisque et-
 tiam accedere paratis, nil propius esse
 videbatur, quam communi omnium
 pene Cardinalium suffragio Pontifi-
 ciam tiaram *Oliverio* esse deferendam.
 Tum vero patuit, politicas artes, ho-
 minum sapientiam & conatus in Pon-
 tificam electionibus nihil valere contra
 vocantis Dei vocem; eadem enim die
 huc die, qua *Oliverius* omnium electus
 & voto Pontifex pronuntiabatur, re-
 pente mutata rerum facie plurimorum
 favor in aversionem vertitur; atque
 ipsis *Corsinius* Cardinalis simoniacæ
 labis suspicionem latere ratus, quinque
 Cardinales ab *Oliverii* partibus abse-
 nit: die vero decima septima Aprilis

Sæc. XVIII.
A. C. 1724.

Cardinalis de Jüdice sancto ardore succensus, orationem ad Congregatos habuit, exponens, Oliverium ad tantam dignitatem nondum ætate maturum, atque in rebus publicis rite gerendis, vix mediocri dexteritate præditum, onere Apostolico imparem esse, aliunde vero Albaniis tam arcte conjunctum, ut haud temere verendum, ne hæc familia per plurium lustrorum seriem sibi Pontificiam tiaram hæreditario jure vendicare niteretur: His fusius expositis Cardinales natione Neapolitanos rogabat, ut Cardinalem Cienfuegos accederent, eidem exponentes, se quidem paratos esse, quemlibet Cæsari minus acceptum rejicere, nunquam tamen ad electionem simoniacam suam collaturos suffragia, misso igitur Viennam Nuntio Cæsarem de tota rei serie edoceret. Id autem recusante Cardinale Cienfuegos, Cardinalis de Jüdice quantocius citatis equis Cursorem unicum literis Viennam ablegavit: hi vero Cardinales, qui *Zelantes* vocabantur, tanto Zelo exarsere, ut palam declararent, se potius ex comitiis excessuros, quam electioni, quæ nulla esset, assensuros: Cardinalis quoque Ursinius senio meritisque Venerandus per novem dies in honorem S. Philippi Nerei in pane & aqua jejunans, Deo animo-

Hist. Eccles. Tom. LXXI. T t rum

Sæc. XVIII. rum conjunctionem & promptam mor-
 A. C. 1724. Pontificis electionem inter juges lacri-
 mas, & fervidas preces impense com-
 mendabat, tandem nudis pedibus in-
 cedens, & laqueo ad collum pendit
 Christi Cruci affixi imaginem dextera
 & Apostolicas Constitutiones sinistra
 tenuit, atque ad singulas Cardinalium
 cellas processit, cunctos, ut electio-
 minus legitimæ sese totis viribus opponerent,
 impense hortatus, eis Constitutiones exhibens
 dixit: *En regulam vestram*, dein Crucifixum ostendens
 junxit: *En Judicem vestrum*. Sæc.
 hæc oratio Cardinalium animos terro-
 toperè percelluit, ut ipse etiam Cardinalis
 Rohanius misso ad Franciæ Regem nuntio
 exponeret, tantas obviare difficultates, ut
 de Oliverii electione omnino conclamata
 esset: Die trigesima Aprilis Comes de Kinsky
 Cæsaræus Orator solemnè pompa in Concilio
 ingrediebatur, atque ad alloquium admittitur
 missus, habita pereleganti oratione Congregatos
 hortabatur, ut tandem Virum tam sublimi
 honore dignum legitima eligerent, ac præprimis
 Ecclesiæ bonum, simulque Cæsarææ Majestatis
 honorem & jura præ oculis haberent: Quam-
 primum vero rumor eligendo Oliverio per urbem
 volitabat, populus Romanus indomitis impetu
 tibus

Sæc. XVIII.
A. C. 1724.

tibusque furiis tumultuari cæperat; concursant catervatim Viri, fœminæ, nobiles, ac ignobiles, & inconditis clamoribus ac horrendo sono forum complent, vociferantes, *nolumus Oliverium*: Albani Cardinalis curram vi adoriuntur, atque in Cardinales Borromæum & Odescalkium ad conclave vectos insultant, sparguntur per urbem famosi libelli, quibus non modo Oliverii, sed totius Albanæ Domus fama fœde proscindebatur, resque ad communem spectare videbatur seditionem; nec tumultuantium ardor confedisset, nisi palam fuisset declaratum, Oliverium, omnesque eidem adhærentes ab omni Pontificatus spe esse exclusos. Enimvero ipsemet Imperator, & Franciæ Rex hunc excludi petebant, quo comperto exoptata tranquillitas restituta est, ad quam haud parum contulit inopina mors Tanarii Cardinalis, qui S. Collegii Decanus, cum de eo in Papam eligendo ageretur, die quinta Maji in comitiis decessit. Resumptis Cardinalium prensationibus nonnulli in Alberonium Cardinalem inclinare videbantur, & nominis sui literas per anagramma in futuræ electionis vaticinium vertebant, quod tamen nonnisi verborum erat ludibrium, facta ad hunc annum allusione hac: *ALberoniVS CarDinalis romanVS*

Tt 2

Pon-

Sæc. XVIII Pontife X, cui tamen mox ab ignota
A C 1724. manu hæc satyra opponetur.

Cælum petit Urfinium (), populum
Corfinium*

*Mulieres Ottobonum, & Diabolus
Alberonium.*

Cum vero nemo secundis auribus
Alberonii electionem exciperet, Car-
dinales, præcipue Imperialius & Pius
lucius ceteris dignissimum eligere in-
tenti, per Cardinalem Spinolam propo-
nebant Julium Cardinalem Piazza, pro
rum honestate, æquitatis amore, mode-
ratione, prudentia & in rebus gerendis
dexteritate præclarum, ipsique populus
Romano tam acceptum, ut incerto alio
huc de ejus electione sparsis rumoribus
festivæ audirentur aggratulationes, com-
munis lætitiæ signa: tempore etiam
quo de ipsius electione agebatur, nullum
quod inter Romanos plane rarum, as-
diebatur contra eum satyra: Insuper
nullus ex Principum Oratoribus, quod
in hoc Cardinale carperent, invenirent,
& Carolus Imperator hujus Purpuræ
electionem summis votis expetebat ut

(*) In ipsum Urfinium haud ineptus ca-
mus sequens composuit Chronologicum
SoLVs DeVs eLegIt OrslnIVM In Cap
OrbIs.

pote cujus probitatem & merita, dum Sæc. XVIII.
 Viennæ Nuntium Apostolicum agebat, A. C. 1734
 fat comperta haberet: Franciæ etiam
 Rex ad ejus electionem suo concurrebat
 assensu. Redeunt ergo die decima
 Maij Cardinales in suffragia, facta-
 que scrutatione solus Piazza tot eli-
 gentium vota tulerat, quot ad validam
 electionem tum erant requisita, ad com-
 plendam tamen electionem unice deside-
 rabantur Hispanæ Nationis Cardinales
 Belluga & Borgia, quos proxime ven-
 turos ut in hac electione partem ha-
 berent, omnino decere videbatur:
 Albanos quoque eidem suffragaturos,
 minime dubitatum est: nihilominus
 tamen sequenti die, qua Cardinales
 neo - electo Pontifici fidelitatis homa-
 gium, quod vulgo *adoratio* dicitur,
 præstituri convenerant, huic Purpurato
 tredecim suffragia deesse deprehensum
 est, caussantibus Albaniis, hunc non-
 nisi sexaginta annos natum ceteris Car-
 dinalibus Pontificatus obtinendi spem
 præcidere. Eandem postmodum sor-
 tem tulerant Cardinales Gozzadinius,
 Pauluccius, Davia, alique plures,
 quorum electioni obstiterant Albani.